

105. FİL SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup, 5 âyetten oluşur ve ismini birinci âyetindeki *el-fîl* (fil) kelimesinden alır. Allah Rasûlü'nün doğumundan 50 gün önce Kâbe'yi yıkmak için Mekke'ye saldıran Ebrehe ibn Sabah komutasındaki Habeşistan ordusunun başına geleni anarak, Allah'ın dinine karşı aktif düşmanlık konusunda ikazda bulunur.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝١ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝٢
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝٣ تَزِمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ
مَأْكُولٍ ۝٥

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. (Gözünle) görmüş gibi bilmez misin Rabb'in ne yaptı fillerle gelen o orduyu?¹
2. Boşa çıkarmadı mı onların tuzak ve düzenlerini?
3. Üzerlerine (sürü sürü, renk renk) ebabil kuşları gönderdi;
4. Onları pişmiş tuğladan (mermi gibi) taşlarla vuruyorlardı.
5. Neticede onları delik-deşik olmuş ekin yaprağına çevirdi.²

FİL VAK'ASI

1. Habeşistan'ın Yemen Hıristiyan valisi Ebrehe, Yemen'in San'a şehrinde büyük bir mabet yaptırmıştı. Araplar'ın Kâbe'yi olan ziyaretlerini böylece bu mabede, kendi topraklarına yöneltmek istiyordu. Çünkü o dönemde de Kâbe'nin çok büyük ehemmiyeti vardı ve Araplar, her hacc mevsiminde Mekke'ye gelirler, buralarda panayırlar kurulur, ticaret yapılır ve bu da, Mekke halkına büyük gelir kaynağı olurdu. İşte Ebrehe, Mekke'ye olan haccın, ziyaretlerin kendi ülkesine olmasını, bunun için de Kâbe'yi yıkmak istiyordu. Bu maksatla, içinde savaş filleri olan büyük bir orduyla Mekke'ye saldırdı. Bu hadise, Allah Rasûlü'nün (s.a.s.) dünyayı teşriflerinden 50 gün önce meydana geldi.

FİL VAK'ASINDA EBABİL KUŞLARI, ATTIKLARI TAŞLAR VE DÂBBETÜ'L-ARZ

2. Tarihin çok önemli kavşaklarında önemli, hattâ olağan dışı denebilecek hadiseler meydana gelir. Mekkeliler, Ebrehe'nin saldırısına karşı koyabilecek durumda değillerdi. Nitekim, saldırısı sırasında civar dağlara çekilmişlerdi. Bu sebeple, Kâbe'nin Asıl Sahibi (c.c.), Allah Rasûlü'nün (s.a.s.) doğumunun arefesinde Kâbe'yi bizzat korudu. Ebrehe ordusunun üzerine Hicaz'da rastlanmayan, tanınmayan sürü sürü ve renk renk kuşlar gönderdi. Kuşlar, gagalarında ve ayaklarında birer tane olmak üzere tamamı üç taş taşıyorlar ve bunları Ebrehe askerlerinin üzerine mermi gibi fırlatıyorlardı. Askerlerin başlarından giren taşlar, iç organlarından geçerek arkalarından çıkıyor, böylece iç organlarını da parçalıyorlardı. Sanki Peygamber Efendimiz'i (s.a.s.) haber veren açık bir mucizeydi bu. (Razi, İbn Kesir, Hamdi Yazır) Hadise öylesine meşhur oldu ki, meydana geldiği yıl Fil Yılı olarak anılır hale geldi.

Bu hadise, bu şekliyle elbette bir defa yaşanmışsa da, mahiyeti itibariyle her zaman yaşanabilir ve yaşanır. Meselâ, Hz. Bediüzzaman (r.a.), Sûre'nin işarî manâsıyla, İkinci Dünya Savaşı'nda birbirleriyle savaşan ehl-i küfür, ehl-i dünya ordularının başlarına inen bombalara ve mermilere işarette bulunduğunu da kaydeder. Şu kadar ki, İkinci Dünya Savaşı'nda savaşanlar Fil ordusu değil, ehl-i dünya ordularıdır. (*Kastamonu Lâhikası*)

Yine Hz. Bediüzzaman, hadis-i şeriflerde Âhir Zaman'da çıkacağı buyrulan dâbbetü'l-arz'ı açıklarken, Ebrehe ordularına ebâbil kuşlarının attığı taşlara atıfta bulunur ve şöyle yazar: “Gaybı Allah bilir, nasıl ki Firavun kavmine çekirge âfâtı ve bit belası ve Kâbe tahribine çalışan Ebrehe kavmine ebâbil kuşları musallat olmuşlar. Öyle de, Süfyan'ın ve deccalların fitneleriyle bilerek, severek isyan ve tuğyana; ve Ye'cüc ve Me'cüc'ün anarşistliği ile fesada ve canavarlığa giden; ve dinsizliğe, küfür ve küfrana düşen insanların akıllarını başlarına getirmek hikmetiyle arzdan bir hayvan çıkıp musallat olacak, zîr ü zeber edecek. Allah bilir, o dâbbe bir nev'dir. Çünkü gayet büyük bir tek şahıs olsa, her yerde herkese yetişmez. Demek dehşetli bir hayvan tafesi olacak. Belki, *Ne zaman ki, yerde otururken dayandığı asâsını bir yer hayvancığının (ağaç kurdu) içeriden yemesi neticesinde Süleyman yere yıkıldı...* (Sebe' Sûresi/34: 14) âyetinin işaretiyle o hayvan, dâbbetü'l-arz denilen ağaç kurtlarıdır ki; insanların kemiklerini ağaç gibi kemirecek, insanın cisminde dışından tırnağına kadar yerleşecek. Mü'minler iman bereketiyle ve sefâhet ve sû-i istimallerden kaçınmalarıyla kurtulmalarına işaretten, âyet, iman hususunda o hayvanı konuşurmuş.” (*Şualar*, “5. Şua, 20. Mesele”)

106. KUREYŞ SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup, 4 âyetten oluşur ve ismini birinci âyetindeki *el-Kureyş* (Kureyş) kelimesinden alır. Cenab-ı Allah'ın Mekkelilere olan bazı önemli nimetlerini hatırlatır. Allah (c.c.), Mekke'yi yabancı saldırılara karşı korumuş, emin belde kılmış ve Mekkelilere hiçbir zaman açlık azabı çektirmemiştir. Kâbe'nin varlığı sebebiyle hacılar Mekke'ye gelirdi ve Mekkeliler, Kâbe'den dolayı civar kabilelerden saygı görürlerdi. Önceki sûrede konu edilen Fil hadisesi de, kendilerine duyulan saygıyı arttırmıştı. Ticaret kervanları, herhangi bir saldırıya maruz kalmadan kışın Yemen'e, yazın Suriye'ye gider gelirlerdi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

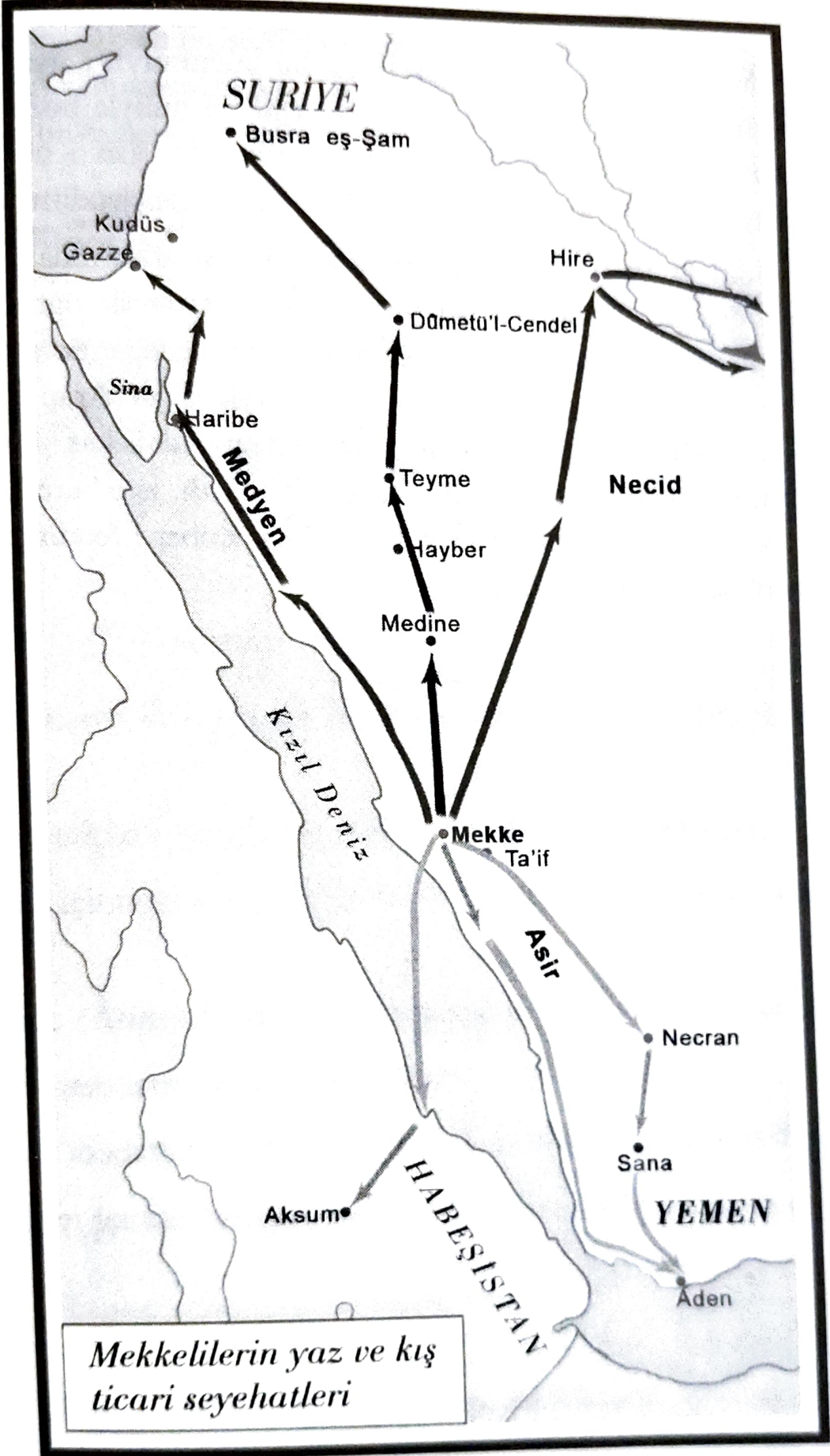
لَا يَلَا فِ قُرَيْشٍ ۝١ اِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣
الَّذِي اطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. (Allah'ın) Kureyş'e (hiç olmazsa, başka kabileler darmadağınık iken kendilerine rağmen ihsan buyurduğu) iç uzlaşma ve sürekli emniyet nimeti hakkı için -
2. Kış ve yaz seferlerinde kendilerine bahşettiği emniyet ve uzlaşma (ve yaz-kış civar kabilelerin hac ve umre niyetiyle Mekke'ye seferleriyle onlara kazandırdıkları) hakkı için,
3. Rabb'isine ibadet etsinler bu Ev'in.
4. Ki O Rabb, onları açlığa karşı korumakta ve her türlü korkudan emin kılmaktadır.¹

CENAB-I ALLAH'IN KUREYŞ ÜZERİNDEKİ NİMETLERİ

1. Bu sûre, Hz. İbrahim'in şu duasının aynen kabul edildiğini göstermektedir: *Bir vakit de İbrahim, "Rabb'im, burayı (bu ekin bitmez vadiyi) emniyet merkezi bir belde kıl ve ahalisini, içlerinden Allah'a ve Âhret Günü'ne iman edenleri (ticaret gibi yollardan) yerin bitirdikleriyle rızıklandır!" diye dua etmişti. (Rabb'i,) şöyle karşılık verdi: "(Rızık sadece iman edene değil, herkese veririm. Bununla birlikte) kim de (bahşedeceğim emniyet ve rızık karşılığında) nankörlükte bulunur ve gerektiği gibi iman etmezse,*

onu (dünya hayatında) kısa bir süre geçindirir, fakat sonra Ateş azabını ona mecburî istikamet yaparım. (Dünyadaki bu kısa süreli geçimliliğin ardından) ne fena bir âkıbet, ne kötü bir son durak! (Bakara Sûresi/2: 126)

Arap kabileleri arasında ve Kureyş'i oluşturan daha küçük kabileler arasında anlaşmazlıklar ve hattâ vuruşmalar eksik olmazdı. Geçmişlerinde de haricî hücumlara maruziyetleri olmuştu. Meselâ, Huzaî kabilesinin böyle bir hücumuyla karşılaşmışlardı. Fakat Allah, bu durumlarda da emniyetlerini ve birliklerini bütünüyle bozmadı. Huzaîler'in saldırısı sonrasında, Peygamber Efendimiz'in dedelerinden olan Kusayy ve Haşim'in liderliğinde onları yeniden bir araya getirmiş ve birliklerini güçlendirmişti.

Kureyş için emniyet ve uzlaşma nimeti sadece kendi aralarındaki bir emniyet ve uzlaşmadan ibaret değildi. Cenab-ı Allah (c.c.), Kureyş ticaretle uğraştığı için, onlara Yemen ve Şam hükümetleri nezdinde yer vermişti ve bu sebeple ticaretlerini rahatlıkla yapıyorlardı. Ayrıca, Kureyş'in bilhassa Kâbe sebebiyle diğer Arap kabileleri arasında ayrı bir yeri, âdeta bir liderlik makamı vardı. Arap kabileleri, Hacc mevsiminde Mekke'ye gelir, burada kurulan panayırlarda ticaret yapılırdı. İşte Sûre, Cenab-ı Allah'ın Kureyş'e olan bu mimetlerini, birliklerinin bilhassa Peygamber Efendimiz'in ecdadı tarafından sağlanmış olmasına atıfta bulunmaktadır.

